

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE
Z DZIAŁALNOŚCI W 2013 ROKU

Fundacja stawia sobie za cel rozwijanie postaw obywatelskich umożliwiających jednostkom aktywne uczestnictwo w życiu publicznym. Dobre państwo jest bowiem wspólnotą otwartych, kompetentnych, zaangażowanych obywateli.

Otwarci to ludzie lubiący innych, wrażliwi, ufni, umiejący budować więzi międzyludzkie.

Kompetentni obywatele, to tacy, którzy znają swoje uprawnienia, wiedzą, jak z nich korzystać. To partnerzy administracji publicznej, a nie jej petenci.

Zaangażowani, czyli wierzących w to, że ich udział w życiu wspólnoty ma sens, troszczący się o jej stan oraz przyszłość, gotowi do brania odpowiedzialności za siebie i innych.

Cel ten realizujemy przez projektowanie sytuacji edukacyjnych, które dają szansę na autentyczne i znaczące uczestnictwo w życiu szkoły i społeczności lokalnej.

Podajemy różnorodne działania wzmacniające potencjał jednostek, jako obywateli. Pracujemy z przedstawicielami administracji publicznej, by wspólnie kreować mechanizmy udziału obywateli w procesach decyzyjnych. Tworzymy programy aktywnej edukacji obywatelskiej na poziomie szkół i gmin. Bardzo ważne dla nas jest podejmowanie refleksji na temat charakteru współczesnego obywatelstwa, jego istoty. Pomaga ona nam wyznaczać kierunki projektowanych działań. Na co dzień zajmujemy się tworzeniem i wdrażaniem projektów, doceniając jednocześnie wagę zabierania głosu w dyskusji publicznej, uczestniczenia w działaniach koalicyjnych oraz prowadzenie rzecznictwa na rzecz edukacji obywatelskiej w Polsce.

OBYWATELE - ŚWIADOMI PARTNERZY ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Administrację i obywateli powinno łączyć wzajemne zaufanie i partnerskie relacje. Konieczne do tego jest podnoszenie kompetencji urzędników oraz uświadamianie obywatelom ich praw i obowiązków.

Wierzymy, że dzięki tym działaniom dostęp do dobrej administracji stanie się powszechny, a lokalne wspólnoty będą coraz lepiej zarządzane. Staramy się wspierać obie strony w budowaniu wzajemnych relacji. Wspólnie z urzędami opracowujemy i wdrażamy procedury usprawniające i podnoszące jakość ich pracy. Z lokalnymi liderami pracujemy na rzecz rozwoju lokalnego oraz wzmacniamy ich kompetencje merytoryczne, społeczne i przywódcze.

Gminy Brochów, Czosnów, Iłów, Sochaczew, Teresin dobrze rządzone

Uważamy, że Administrację i Obywateli powinno łączyć wzajemne zaufanie i partnerskie relacje. Dlatego tak ważne jest podnoszenie kompetencji urzędników oraz uświadamianie obywatelom ich praw i obowiązków.

Od listopada 2011 roku do października 2013 roku w urzędzie Gminy Brochów, Czosnów, Iłów, Sochaczew i Teresin wprowadzaliśmy systematyczne i trwałe usprawnienia, które opierały się na zmianach w procedurach, a także odpowiednim przygotowaniu urzędników zarówno jeśli chodzi o wiedzę, umiejętności jak i postawy (szkolenia i doradztwo). W roku 2013 zakończyliśmy działania w projekcie.

W roku 2013 skoncentrowaliśmy między innymi na zwiększaniu udziału mieszkańców w procesach współdecydowania w ważnych dla gmin tematach- w każdej gminie odbyło się łącznie **21 spotkań konsultacyjnych**. W gminach Brochów, Czosnów, Iłów przyjęta została uchwała rady Gminy w sprawie zasad i trybu konsultacji z mieszkańcami. Kolejnym działaniem umacniającym relacje władza-obywatel było utworzenie i uruchomienie Biura Obsługi Mieszkańców w gminach Brochów, Czosnów, Iłów oraz Teresin, co spotkało się z dużym zainteresowaniem mieszkańców. W wyniku prac nad Biuletynami Informacji Publicznej zwiększyła się ich przejrzystość, zostały umieszczone karty usług urzędu oraz wypracowano procedury aktualizacji BIP. W każdej gminie przeprowadzono drugie badanie poziomu satysfakcji mieszkańców z jakości usług Gminy oraz analizę porównawczą wyników z dwóch lat. **Ostatecznie liczba ocen pozytywnych zwiększyła się średnio o 8 punktów procentowych. Podczas szkoleń komputerowych z Obsługi programu Word i Excel swoje umiejętności obsługi komputera zwiększyło 30 pracowników urzędów**

W roku 2013 przeszkoliliśmy **129 pracowników** urzędów gmin w ciągu **150 godzin szkoleń**, pracownicy urzędów otrzymali wsparcie merytoryczne podczas 30 dni pracy z doradcami, zaś wójtowie przyjęli 25 zarządzeń w sprawie opracowanych usprawnień.

Biblioteka jako przestrzeń dyskusji o sprawach lokalnych

Celem projektu było stworzenie w bibliotece bezpiecznego miejsca spotkań mieszkańców z władzami samorządowymi, by w sposób rzeczowy, zaangażowany i efektywny rozmawiali o ważnych sprawach lokalnych.

Zależy nam na rozwoju biblioteki jako racjonalnej, neutralnej i otwartej przestrzeni wymiany opinii.

Racjonalnej – biblioteka, dzięki swoim merytorycznym zasobom, może wzbogacać proces konsultacji, dostarczając mieszkańcom niezbędnych informacji.

Neutralnej – w przeciwieństwie do urzędów, gdzie do głosu dochodzą interesy, biblioteka jest miejscem neutralnym, w którym można prowadzić dialog bez względu na poglądy.

Otwarta – biblioteka jest przestrzenią publiczną, która należy do wszystkich mieszkańców, nie jest dedykowana tylko władzom gminy. Jej publiczny charakter zachęca do odwiedzania i wpływa pozytywnie na podniesienie stopnia partycypacji mieszkańców w procesie współzrządzenia.

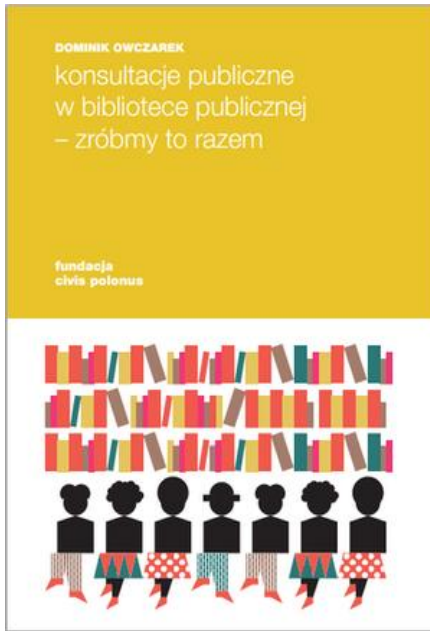
W dyskusjach w bibliotece uczestniczyli mieszkańcy zainteresowani lokalnymi sprawami publicznymi, chcący rozmawiać i brać udział w procesie podejmowania decyzji, m.in. mieszkańcy określonych części gminy, seniorzy, młodzi ludzie.

Bibliotekarz pełni rolę gospodarza i moderatora procesu dyskusji i konsultacji ważnych kwestii lokalnych. Zadaniem bibliotekarzy było zgromadzenie informacji, które były podstawą do racjonalnej dyskusji i zbierania argumentów w danej kwestii oraz udostępnienie ich (walor racjonalności). Byli także odpowiedzialni za informowanie o wydarzeniu i zaproszenie mieszkańców (walor inkluzywności) reprezentujących różne grupy społeczne (walor otwartości) do omówienia ważnej dla społeczności lokalnej kwestii (walor zaangażowanie w sprawy publiczne). Rolą bibliotekarza było również moderowanie spotkania, przygotowanie raportu z wydarzenia, które zostało udostępniony lokalnej społeczności.

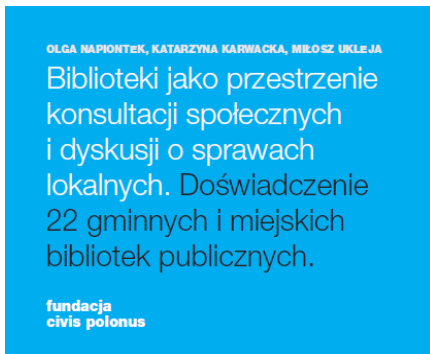
Co ważne dyskusje odbywały się także w przestrzeni wirtualnej dzięki stworzeniu specjalistycznego **portalu do prowadzenia konsultacji** społecznych on-line. Za jego pomocą można było zbierać opinie mieszkańców, jak również poddawać je analizie.

Dyskusje i konsultacje odbyły się w 22 gminach. Wszelkie informacje znajdują się na stronie www.civispolonus.org.pl/biblioteki

Biblioteka jako przestrzeń dyskusji o sprawach lokalnych

W ramach projektu wydaliśmy dwie publikacje: „Konsultacje publiczne w bibliotece publicznej – zróbmy to razem” (D. Owczarek) oraz „Biblioteki jako przestrzenie konsultacji społecznych i dyskusji o sprawach lokalnych. Doświadczenie 22 gminnych i miejskich bibliotek publicznych” (O. Napiontek, K. Karwacka, M. Ukleja).

Pierwsza publikacja jest praktycznym materiałem opisującym zarówno pojęcie konsultacji społecznych jak i sam proces ich przeprowadzania w swojej społeczności lokalnej. Druga zaś stanowi podsumowanie projektu, opisuje doświadczenie bibliotek biorących udział w projekcie oraz zawiera opis roli bibliotekarek/bibliotekarzy w procesie konsultacyjnym. Obie publikacje są dostępne na stronie internetowej: www.civispolonus.org.pl/biblioteki w formacie do pobrania.

Projekt prowadzony był przez Fundację Civis Polonus w ramach Programu Rozwoju Bibliotek.

Biblioteka jako przestrzeń dyskusji o sprawach lokalnych

29 listopada 2013 roku w Centrum Konferencyjnym Zielna w Warszawie odbyła się konferencja podsumowująca projekt „Biblioteka jako przestrzeń dyskusji o sprawach lokalnych”.

W konferencji wzięło udział ponad 80 osób, głównie bibliotekarzy – zarówno uczestnicy projektu jak i osoby zainteresowane tematyką tworzenia w bibliotekach publicznych miejsca otwartego na dyskusje o sprawach ważnych dla lokalnej społeczności.

Wspólnie analizowaliśmy rolę bibliotek jako centrów społeczności lokalnej, przedstawialiśmy przykłady dobrych praktyk tworzenia w bibliotekach przestrzeni do dyskusji oraz zastanawialiśmy się, w jaki sposób wspierać instytucję biblioteki, aby stała się miejscem znaczącym dla mieszkańców.

Projekt prowadzony był przez Fundację Civis Polonus w ramach Programu Rozwoju Bibliotek.

LEPSZA EDUKACJA OBYWATELSKA W SZKOLE

Współczesna szkoła może być przestrzenią sprzyjającą rozwojowi postaw obywatelskich. Do jej zadań należy inspirowanie i zachęcanie uczniów do współuczestniczenia w podejmowaniu i realizowaniu decyzji ważnych dla społeczności szkolnej.

Działania szkoły mogą sprzyjać rozwijaniu kompetencji obywatelskich oraz wychowywaniu dzieci i młodzieży zgodnie z zasadami: państwa prawa (jeżeli reguły postępowania są znane uczniom i przestrzegane przez nauczycieli), pomocniczości (jeżeli inicjatywy uczniów są mile przyjmowane i wspierane), podmiotowości (jeżeli zdanie uczniów jest uwzględniane podczas podejmowania decyzji na terenie szkoły).

Wspieramy szkoły w procesie kształtowania kompetencji młodych obywateli. Robimy to poprzez realizację innowacyjnych projektów, prowadzenie specjalistycznych szkoleń na temat samorządu uczniowskiego, organizując bezpośrednie zajęcia z uczniami opracowując materiały edukacyjne oraz prowadząc portal wiedzy o samorządności uczniowskiej www.samorzaduczniowski.org.pl

Dzięki tym działaniom szkoły stają się miejscem, które mogą faktycznie tworzyć wszyscy członkowie jej społeczności.

Z Małej Szkoły w Wielki Świat

Wspieraliśmy uczniów ze 119 małych, wiejskich szkół podstawowych w rozwój kompetencji społecznych i obywatelskich. W każdej szkole realizowane są projekty edukacyjne.

Po pierwsze nie bądźmy obojętni! Projekty społeczno-obywatelskie rozwijają wśród dzieci nawyk interesowania się kwestiami społecznymi dotyczącymi najbliższej okolicy. Analizują jaka jest sytuacja dzieci w gminie, jakie są najważniejsze ich problemy, jakie są potrzeby i co należy zrobić, by ich wieś, gmina była bardziej przyjazna najmłodszym.

Po drugie debatujemy! Uczniowie formułują swoje opinie i dzielą się nimi na forum szkoły. Dyskutują o bezpieczeństwie, żywieniu w szkole, sposobach spędzania wolnego czasu. Diagnozują problemy i znajdują ich rozwiązania.

Po trzecie wywieramy wpływ! Dzięki projektowi odżywają samorzady uczniowskie! W szkołach organizowane są otwarte, przejrzyste i angażujące wybory reprezentacji SU. Kandydacie debatuje i zachęcają do rozmów o przyszłości szkoły. Dzieci spotykają się regularnie z dyrektorami swoich szkół czasie, których konsultują planowane decyzje jakie mają zostać podjęte a dotyczą dzieci. W ten sposób rodzi się na terenie szkoły dialog obywatelski, włączający uczniów w proces podejmowania decyzji.

Po czwarte działamy i zmieniamy! Dzieci praktykują aktywne obywatelstwo poprzez podejmowanie konkretnych działań na rzecz dobra wspólnego. Organizują spotkania międzypokoleniowe, prowadzą akcje informacyjne, dbają o przestrzeń publiczną.

Latem, uczniowie szczególnie zainteresowani polityką i sprawami społecznymi biorą udział w Letnich Obozach Naukowych. Pięciodniowe turnusy w Warszawie to czas na poznanie ciekawych, przyjaznych, ważnych i inspirujących miejsc stolicy, a także okazja do odwiedzenia instytucji politycznych, gospodarczych, kulturalnych i naukowych.

W ten sposób **4600** dzieci przekonuje się, że aktywność obywatelska może być przyjemnością, robieniem czegoś ciekawego i bardzo ważnego. Realizacja projektu przyniosła wymierne efekty- badania Instytutu Badań Kompetencji w Wałbrzychu pokazały tendencję wyników uczniów w obszarach wzmocnianych w trakcie projektu i tak najmocniej rozwinęła się umiejętność uczenia się (o 5,6%) a zaraz po niej kompetencje społeczne i obywatelskie (wzrost o 4,52%).

Zapraszamy na stronę projektu: www.malaszkoia.pl

Partnerzy: Federacja Inicjatyw Oświatowych, Fundacja Wspierania Aktywności Lokalnej Fala, Fundacja Partnerstwo dla Środowiska, Szkoła Wyższa Przymierza

Z Małej Szkoły w Wielki Świat

Główną metodą stosowaną w projekcie "Z Małej Szkoły w Wielki Świat" do rozwijania wybranych trzech kompetencji kluczowych - społecznych i obywatelskich, matematycznych i przyrodniczo-technicznych oraz umiejętności uczenia się - była metoda projektu edukacyjnego.

Dwa zespoły autorskie, kierowane przez Fundację Partnerstwo dla Środowiska (projekty matematyczne i przyrodniczo-techniczne) oraz Fundację Civis Polonus (projekty społeczne i obywatelskie), wspierane przez ekspertów, opracowały cztery zestawy scenariuszy projektów edukacyjnych:

- projekty matematyczno-przyrodnicze dla klas 1-3 szkół podstawowych - 15 scenariuszy 16-godzinnych
- projekty matematyczno-przyrodnicze dla klas 4-6 szkół podstawowych - 12 scenariuszy 20-godzinnych
- projekty społeczno-obywatelskie dla klas 1-3 szkół podstawowych - 15 scenariuszy 16-godzinnych
- projekty społeczno-obywatelskie dla klas 4-6 szkół podstawowych - 12 scenariuszy 20-godzinnych

Scenariusze zostały wydane w formie publikacji zarówno elektronicznej jak i papierowej.

Z Małej Szkoły w Wielki Świat

W roku szkolnym 2012/2013 w szkołach realizowano między innymi następujące projekty edukacyjne. Wszystkie dostępne są na stronie www.malaszkoła.pl

Gazeta, czyli co robić żeby świat się o nas dowiedział? Celem projektu jest uświadomienie dzieciom roli i znaczenia prasy w przekazywaniu informacji w demokratycznych społecznościach. W trakcie realizacji projektu dzieci samodzielnie przygotowują i kolportują gazetkę szkolną. Ich gazeta jest dokumentacją działań związanych z poprzednio realizowanym na terenie szkoły projektem edukacyjnym.

Dziecięca gmina. Celem projektu jest kształtowanie u dzieci poczucia, że mogą wpływać na jakość życia w gminie. Na początku projektu dzieci zastanawiają się, jak żyje się dzieciom w ich gminie, jakie są ich problemy. Następnie szukają pomysłów na ich rozwiązanie. W końcu projektują i wykonują swoje własne działania, takie jak upiększenie szkolnego podwórka. Pomysły dzieci zrealizowane wspólnie z rodzicami i nauczycielami są dowodem na to, że dzieci są mądrymi obywatelami.

Sołectwo-nasz samorząd. Celem projektu jest poznanie przez uczniów funkcjonowania samorządu sołectkiego, zasad tworzenia i podziału funduszu sołectkiego oraz włączenie ich we współdecydowanie o tym funduszu. Dzieci spotykają się i rozmawiają na temat funduszu sołectkiego z sołtysem. Następnie przekazują swoją wiedzę o samorządzie sołectkim mieszkańcom, wreszcie biorą udział w symulacji zebrania wiejskiego, na którym zapadają decyzje o podziale środków z funduszu sołectkiego. Wnioski z symulacji przekazują swojemu sołtysowi.

My i nasi reprezentanci-partnerstwo w każdej sprawie. Celem projektu jest wzmocnienie postaw obywatelskich, zwłaszcza poczucia obywatelskiej podmiotowości, rozwijanie wiedzy o formach reprezentacji i wpływu obywatela na działania samorządu terytorialnego. Uczniowie poznają organizację pracy radnych i nawiązują z nimi kontakt, by dowiedzieć się, jak można wpływać na bieżące działania samorządu.

Euro obywatel

Projekt „Euro obywatel” realizowaliśmy w ramach Europejskiego Roku Obywateli.

Naszym głównym celem **było zwiększenie wśród uczniów i nauczycieli szkół podstawowych wiedzy na temat przysługujących obywatelom UE praw oraz kształtowanie umiejętności korzystania z nich.**

Podstawowym działaniem było zorganizowanie konkursu dla uczniów szkół podstawowych poświęconego historii integracji europejskiej i prawom obywatela UE. W obu kategoriach (wiedza i plastycznej) wzięły łącznie udział 23 szkoły m.st. Warszawy.

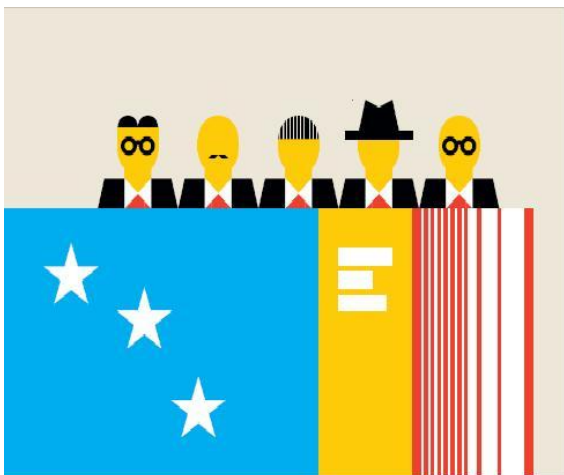
Dodatkowo w dwóch szkołach zorganizowaliśmy specjalne szkolenia, podczas których młodzi ludzie dowiedzieli się, jakie są fundamenty i wartości UE oraz poznali historię integracji europejskiej. Część z nich realizowała własny projekt edukacyjny, który dodatkowo wpłynął pozytywnie na stopień rozpowszechniania wiedzy na temat praw przysługujących obywatelom UE.

Ponadto do 135 szkół podstawowych na terenie Warszawy przesłaliśmy scenariusze zajęć o historii integracji europejskiej i prawach obywatela UE. Nauczyciele, którzy zdecydowali się je wykorzystać na lekcjach, przyczynią się do rozwoju kompetencji społeczno-obywatelskich swoich uczniów.

Partnerem Fundacji była Szkoła Podstawowa nr 306 im. ks. Jana Twardowskiego w Warszawie

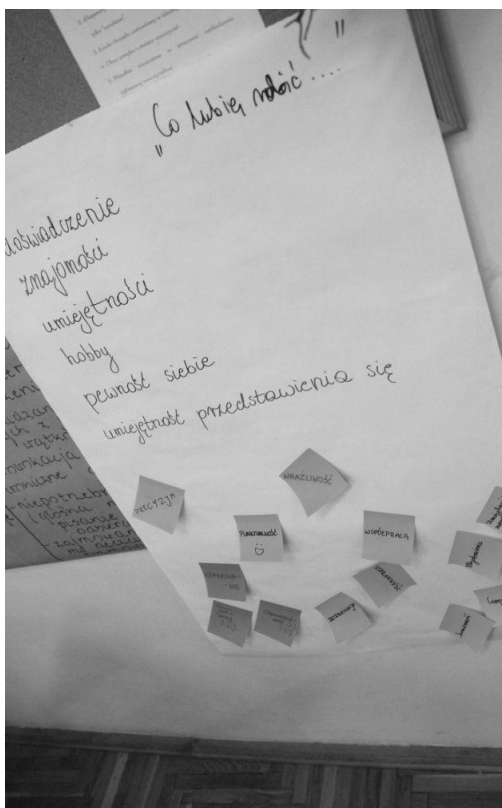
Termin: VI – XII 2013

Projekt dofinansowany z Biura Edukacji m.st. Warszawy.

Euro obywatel: Scenariusze lekcji o prawach obywatela UE oraz historii integracji europejskiej dla uczniów szkoły podstawowej.

Co lubię robić, czyli o tym jak rozpoznać swoje kompetencje i wykorzystywać je w przyszłej edukacji i pracy

Program "Co lubię robić..." to cykl zajęć pozalekcyjnych, którego celem było stworzenie uczniom przestrzeni do kształtowania umiejętności rozpoznawania swoich zainteresowań, kompetencji i osiągnięć, a także określenia sposobów realizowania pasji w kontekście dalszego kształcenia się. Podczas spotkań z zaproszonymi gośćmi uczniowie poznawali specyfikę różnych zawodów.

Młodzi ludzie uczyli się nazywać umiejętności i predyspozycje istotne w danej pracy. Odbyło się spotkanie z wykładowcą PWST (aktorką i choreografem), lekarzem weterynarii oraz reżyserem filmów dokumentalnych. Poza tym rozmawialiśmy o naszych pasjach i zastanawiamy się jakie kompetencje rozwijamy uczestnicząc w zajęciach w szkole i poza szkołą.

W Gimnazjum nr 93 odbywały się zajęcia w ramach cyklu „Co lubię robić... uczymy się nazywać i doceniać swoje kompetencje”. Obyło się również spotkanie z reżyserem filmów dokumentalnych. Rozmawialiśmy o tym, co kto robi na planie filmowym, jakie umiejętności są ważne w zawodzie reżysera.

Projekt realizowany w Warszawie w Gimnazjum nr 36 i Gimnazjum nr 93, dofinansowany z Biura Edukacji m.st. Warszawy.

MŁODZI LUDZIE WPŁYWAJĄ NA LOKALNE ŻYCIE PUBLICZNE

Wspieramy młodych ludzi w świadomym i aktywnym uczestniczeniu w życiu lokalnej wspólnoty. Wierzymy, że nastoletni obywatele mogą być wartościowymi partnerami dla administracji lokalnej. Posiadają dużą wiedzę i doświadczenie związane z bliskimi im problemami.

Dlatego wspomagamy ich w budowaniu relacji z lokalnymi władzami – konsultowaniu decyzji dotyczących spraw ważnych dla młodzieży. Płaszczyzną dla wymiany opinii i wspólnej pracy dorosłych i młodych przedstawicieli mieszkańców miast i wsi są animowane i wspierane przez nas Młodzieżowe Rady Gmin (Dzielnic).

Młodzież ma wpływ. Model włączania młodych ludzi w procesy podejmowania decyzji w szkole i społeczności lokalnej

www.mlodziemawplyw.org.pl

Najważniejszym celem projektu było wypracowanie, wdrożenie i upowszechnienie modelu uczestnictwa młodych ludzi w procesach podejmowania decyzji na terenie szkoły i społeczności lokalnej. Przez 'model' rozumiemy działania, które: 1. Są proste i stanowią element codziennej komunikacji i regularnej pracy z młodzieżą. 2. Opierają się na wierze w potencjał młodych ludzi. 3. Są procesem uczenia się i refleksji.

W projekcie uczestniczyło 6 gmin: Adamów, Głogów Małopolski, Józefów nad Wisłą, Stąporków, Starachowice i Wąchock. W tych gminach nauczyciele i przedstawiciele lokalnych instytucji rozwijali regularny dialog z młodzieżą i włączali młodych ludzi do procesów podejmowania decyzji w szkole i społeczności lokalnej. Zadania gmin i szkół biorących udział w projekcie to:

1. Uaktualnienie **regulaminu** działania Samorządu Uczniowskiego przez wspólną pracę ogółu uczniów na początku roku szkolnego.
2. Organizacja przejrzystych **wyborów** reprezentacji Samorządu Uczniowskiego.
3. Przeprowadzenie **2 konsultacji** z uczniami dotyczących wybranych kwestii w 50 szkołach.
4. Organizacja **2 debat ogólnoszkolnych** w 50 szkołach.
5. Przeprowadzenie **cyklicznych spotkań** reprezentacji SU z dyrekcją szkoły.
6. Realizacja przez samorząd uczniowski **oddolnych działań** wybranych przez uczniów w drodze konsultacji.
7. **Debaty** ogólnogminne organizowane przez Młodzieżową Radę.
8. Regularne **spotkania** młodych ludzi z wójtem/ burmistrzem oraz radnymi gminnymi.
9. Udział młodych ludzi w gminnych **konsultacjach społecznych**.
10. Regularny **kontakt** młodzieżowej rady gminy z rówieśnikami.

Projekt koordynowała Fundacja Civis Polonus we współpracy z Fundacją Pole Dialogu oraz korzystając z inspiracji i doradztwa Centre for Lifelong Learning and Community Engagement (CLLCE) Goldsmiths College, University of London. Projekt był współfinansowany przez Szwajcarię w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej.

Młodzież ma wpływ. Model włączania młodych ludzi w procesy podejmowania decyzji w szkole i społeczności lokalnej

www.mlodziemawplyw.org.pl

Wydarzenia zorganizowane w ramach projektu w 2013 roku to:

- Wizyta Studyjna w Londynie 21-25.01.2013
- Konferencja inauguracyjna projekt 15.03.2013
- Szkolenie dla opiekunek wspierających gminne zespoły projektowe 16.05.2013
- Szkolenie wprowadzające dla gminnych zespołów projektowych 17-19.05.2013
- Szkolenie dla gminnych zespołów projektowych 3-4.10.2013
- Wizyta Studyjna partnerów z Wielkiej Brytanii w Polsce 23-27.10.2013

W ramach projektu powstało 9 scenariuszy lekcji dla wszystkich poziomów edukacyjnych o tematyce samorządu uczniowskiego, praw ucznia i młodzieżowych rad. Kolejne 5 projektów to projekty edukacyjne do wykorzystania przez nauczycieli i uczniów zainteresowanych m.in. tworzenia regulaminu działania organów SU, organizowanie wyborów do młodzieżowej rady bądź konsultacje w szkole i organizacja ogólnogminnej debaty.

Materiały są powszechnie dostępne i umieszczone w formacie do pobrania na stronie internetowej projektu www.mlodziemawplyw.org.pl

Projekt koordynowała Fundacja Civis Polonus we współpracy z Fundacją Pole Dialogu oraz korzystając z inspiracji i doradztwa Centre for Lifelong Learning and Community Engagement (CLLCE) Goldsmiths College, University of London. Projekt był współfinansowany przez Szwajcarię w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej.

Młodzi mają wpływ. Model włączania młodych ludzi w procesy podejmowania decyzji w szkole i społeczności lokalnej

www.mlodziemawplyw.org.pl

15 marca 2013 odbyła się uroczysta inauguracja projektu, która miała na celu refleksję na temat partycypacji młodych ludzi w procesy podejmowania decyzji oraz jakie warunki należy stwarzać, aby dać szansę młodym ludziom na aktywność obywatelską. Była to również okazja, aby zaprosić uczestniczących w wydarzeniu przedstawicieli władz samorządowych do udziału w projekcie.

Wśród prelegentów znaleźli się: dr Olga Napiontek, dr Przemysław Sadura, dr Kalbir Shukra (Goldsmiths College, University of London), prof. Henry Tam (Cambridge University).

W konferencji wzięło udział ponad 120 osób: przedstawiciele władz lokalnych, młodzież, przedstawiciele środowiska akademickiego oraz ngo.

Materiały są powszechnie dostępne i umieszczone w formacie do pobrania na stronie internetowej projektu www.mlodziemawplyw.org.pl

Projekt koordynowała Fundacja Civis Polonus we współpracy z Fundacją Pole Dialogu oraz korzystając z inspiracji i doradztwa Centre for Lifelong Learning and Community Engagement (CLLCE) Goldsmiths College, University of London. Projekt był współfinansowany przez Szwajcarię w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej.

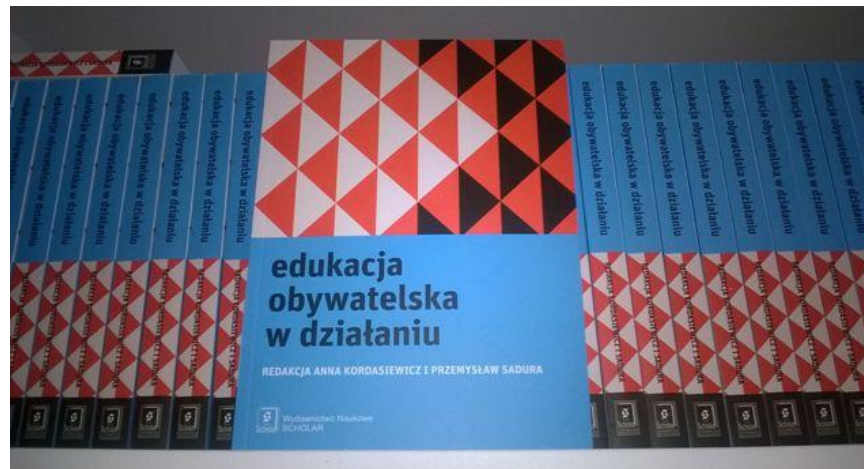

Młodzież ma wpływ. Model włączania młodych ludzi w procesy podejmowania decyzji w szkole i społeczności lokalnej

www.mlodziemawplyw.org.pl

W ramach projektu w 2013 roku została wydana publikacja naukowa „Edukacja obywatelska w działaniu”. Wśród autorów tekstów jest również dr Olga Napiontek z Fundacji Civis Polonus.

To pierwsza w Polsce książka poświęcona edukacji obywatelskiej w działaniu. Autorzy omawiają w niej doświadczenia klasycznej edukacji obywatelskiej, partycypacji uczniowskiej w szkole i samorządzie lokalnym, doświadczenia w animowaniu społeczności lokalnych i partycypacyjne podejście do pracy z młodzieżą. Badają podłoże ideowe i teoretyczne edukacji obywatelskiej w działaniu, czerpiąc między innymi z praktyki polskiej, brytyjskiej i niemieckiej. Czytelnicy znajdą w książce krytykę traktowania partycypacji i upodmiotowienia jako uniwersalnego remedium na kryzys demokracji i społeczeństwa obywatelskiego. Adresatami publikacji są kręgi akademickie zajmujące się edukacją obywatelską i partycypacją, a także "refleksyjni praktycy" - organizacje pozarządowe i urzędnicy - pracujący z młodzieżą oraz tworzący dokumenty strategiczne i programy.

Artykuł 5b – słuchaj głosu młodzieży

www.mlodziejowarada.org

Najważniejszym celem projektu było upowszechnienie konsultacyjnej roli Młodzieżowych Rad Gmin, Miast i Dzielnic, zapisanej w artykule 5b ustawy samorządzie gminnym. Dodatkowo chcieliśmy przybliżyć ideę młodzieżowych samorządów lokalnym gminom, w których do tej pory nie ma takiej rady oraz zachęcić do współpracy i wymiany dobrych praktyk rady już istniejące.

W projekcie wzięło udział ponad 200 młodych ludzi, którzy spotykali się w ramach sześciu spotkań regionalnych (styczeń – kwiecień 2013) oraz podsumowującego seminarium wojewódzkiego (czerwiec 2013, Warszawa). W czasie spotkań regionalnych (Mława, Radom, Konstancin-Jeziorna, Piaseczno, Płock, Legionowo) uczestnicy dyskutują nad rolą konsultacyjną młodzieżowych rad, tym jak mogą wpływać na decyzje władz lokalnych i być aktywną częścią społeczności. Zmianą, do której dążymy jest zmiana profilu działalności młodzieżowych rad miasta z rozrywkowo-reprezentacyjnego do konsultacyjnego, w zgodzie z ideą bycia przedstawicielami wszystkich młodych mieszkańców danej gminy/miasta. W spotkaniach regionalnych biorą udział także przedstawiciele lokalnych samorządów, którzy razem z młodzieżą pracują metodami warsztatowymi nad najważniejszymi lokalnymi rozwiązaniami i planują ich rozwiązania.

W drugiej części projektu pracownicy Fundacji zaangażowali się w 9 tygodniowy proces wspierania 6 wybranych młodzieżowych rad z terenu województwa. W ramach tego wsparcia organizowaliśmy sesje mentoringowe, a także spotkania i warsztaty, które były okazją do omówienia pojawiających się wyzwań w pracy Młodzieżowej Rady na polu konsultacji lub związanych z procesem powoływania Młodzieżowej Rady.

Ostatnią częścią projektu było badanie aktywności młodzieżowych rad w województwie mazowieckim, które miało na celu udzielenie odpowiedzi na pytania m.in. o to: ile jest Młodzieżowych Rad na tym obszarze, jak one funkcjonują oraz jakie są główne obszary ich działalności. Rezultaty badania zostały zaprezentowane w czasie seminarium wojewódzkiego. Projekt został zrealizowany w ramach Programu „Młodzież w Działaniu”.

Wsparcie Młodzieżowych Rad

W 2013 roku wspieraliśmy bezpośrednio działanie Młodzieżowych Rad w sześciu gminach biorących udział w projekcie „Młodzież ma wpływ. Model włączania młodych ludzi w procesy podejmowania decyzji w szkole i społeczności lokalnej” oraz z gminy Piaseczno k/ Warszawy.

W ramach rozpoczęcia realizacji Odpłatnej Działalności Gospodarczej naszej Fundacji przygotowaliśmy ofertę szkoleń skierowanych zarówno do opiekunów MR (zarówno tych początkujących jak i doświadczonych) oraz dla samej młodzieży, która zaangażowana jest w działania w swojej społeczności lokalnej.

W dniach 28-29 września 2013 odbyło się szkolenie Młodzieżowej Rady Gminy Piaseczno. Było to nie tylko spotkanie na temat podstaw teoretycznych i prawnych, ale przede wszystkim czas wspólnej pracy nad opracowaniem planu działań, usprawnienia sfery organizacyjnej, przyjrzeniu się misji Młodzieżowej Rady.

W 2013 roku odbyły się również 2 szkolenia w biurze Fundacji, w których wzięło udział 14 opiekunów Młodzieżowych Rad z całej Polski.

Polska Rada Organizacji Młodzieżowych

Fundacja Civis Polonus od 2012 roku jest organizacją wspierającą Polskiej Rady Organizacji Młodzieżowych.

Celem PROM jest między innymi popularyzacja uczestnictwa młodych ludzi w życiu publicznym, informowanie opinii publicznej o stanie polityki na rzecz młodzieży w Polsce oraz reprezentowanie organizacji członkowskich. Najważniejszym jednak zadaniem jest podejmowanie działań na rzecz stworzenia spójnej i nowoczesnej polityki na rzecz młodzieży w Polsce.

Delegatem Fundacji do PROM jest Kuba Radzewicz, który od maja 2014 roku pełni funkcję przewodniczącego Zarządu PROM.

W 2013 roku przedstawiciele Fundacji uczestniczyli m.in. w następujących wydarzeniach w ramach PROM:

- udział w Konferencji Młodzieżowej organizowanej przez Komisję Europejską w Wilnie

udział w konferencji inaugurującej program Erasmus + - Kuba Radzewicz był jednym z panelistów w głównej debacie, razem z m.in.. Minister Edukacji Narodowej, Ministrem Sportu i Minister Edukacji i Szkolnictwa Wyższego

udział w projekcie „Sieć dla polityki młodzieżowej”, realizowanym w ramach akcji 5.1 programu Młodzież w Działaniu oraz w projekcie „Krok naprzód”, który ma stanowić okazję do podsumowania akcji 5.1 programu „Młodzież w Działaniu.”

Udział w konsultacjach projektu Krajowego Program Aktywności Społecznej Młodzieży, przygotowywanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

Udział w wizycie studyjnej przedstawicieli Europejskiego Forum Młodzieży w Polsce

Pracowaliśmy nad tym wspólnie:

Dziękujemy naszym partnerom a szczególnie:

Federacji Inicjatyw Oświatowych: www.fio.org.pl

Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego www.frsi.org.pl

Fundacji Pole Dialogu: www.poledialogu.org.pl

Gminom: Adamów, Głogów Małopolski, Józefów nad Wisłą, Starachowice, Stąporków, Wąchock

Szkołom: SP nr 306 w Warszawie, Gimnazjom nr 36 i nr 93 w Warszawie

Gminom: Baranów, Leoncin, Sochaczew, Czosnów, Iłów, Brochów, Teresin